

Mäntyranta-Honkalan kyläsuunnitelma v. 2025-2030

Sijainti

Mäntyranta-Honkalan kylä sijaitsee Muhoksen kunnassa n. 3-13 km Muhoksen keskustaajamasta itä-kaakkoon, jatkuen Utajärven rajalle, Valtatie 22:n varrella. Kylämme koostuu pienemmistä kylä-alueista: Honkala, Hyrkäs, Laitila, Lehtoselkä, Muhosperä, Mäntyranta ja Suokylä. Kylämme nimi Mäntyranta-Honkala muodostuu kylämme alueella toimineista kahdesta kyläkoulusta. Kylämme toinen, epävirallinen nimi on Itä-Muhos.

Asukkaat vuonna 2025

Kylämme asukasmäärä on tällä hetkellä n. 780 asukasta, joista vapaa-ajan asukkaita n. 50-70 (arvio). Kotitalouksien määrä on n. 255 kpl. Asukkaiden ikärakenne on moninainen, ikäihmisistä nuoriin lapsiperheisiin. Alueellemme on muuttanut nuoria perheitä vuosittain. Asukasmäärä on pysynyt lähes ennallaan. Alakouluikäisiä on noin 100.

Palvelut

Kunnalliset palvelut

Kylällämme ei ole tällä hetkellä perusopetustiloja, koska Muhoksen kunta lakkautti Honkalan koulun 2014. Vapaa-aikapalvelut tarjoaa liikuntasalivuoroja Mäntyrannan koulun salissa. Lasten päivähoitopaikkoja on (v. 2025) kahdella perhe-päivähoitajalla. Kirjasto/monipalvelu-auto Poppaloora liikennöi säännöllisesti. Suurin osa alueellamme asuvista koululaisista kuljetetaan linja-autoilla ja takseilla kirkonkylän kouluihin.

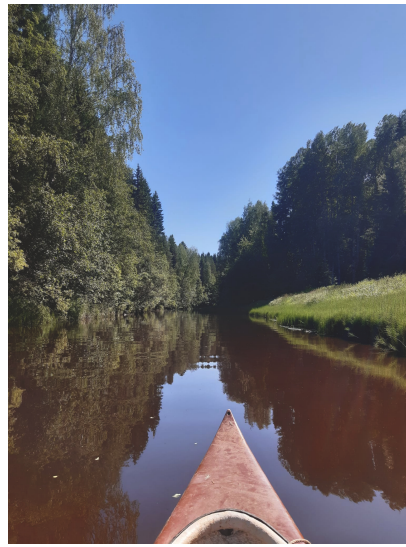
Muut palvelut

Kylällämme on vireää yhdistystoimintaa. Mäntyrannan liikuntasalissa vuoroja käyttävät mm. Oulujokiopisto, 4H ja MLL, sekä monet perheet ja harrastajaryhmät. Jääkiekkokaukalo on toivotaan lisää käyttöä. Mäntyrannan maastossa sijaitsee valaistu 1,5 km:n hiihto-, kunto- ja frisbeegolf -rata, joka on tehty Leader-hankkeen avustuksella ja vapaaehtoisten talkoovoimin. Kuntoradan hoidosta ja valaistuksesta vastaa kyläyhdistys. Radan alkupäässä on kyläläisten grillikota. Kesäisin Muhosjoella voi meloa ja kalastaa. Jokeen istutetaan myös arvokalaa. Kuntoradan alkupäässä sijaitseva melontalaituri on kesäisin käytössä. Suokylän pallokentällä voi pelata mm. jalka- tai pesäpalloa ja talvisin siinä on talkoilla ylläpidettävä pieni luistelukenttä. Repokankaalla sijaitsevaa kylämme ainoaa virallista uimapaikkaa hoitaa kyläyhdistys. Uimapaikan läheisyydessä on sijainnut Struven kolmiomittaustorni.

Luontokohteet ja nähtävyydet

Muhosjoen Liimanninkoski ja Poikajoen Isterinkoski lehtojensuojelualueineen ovat merkittävimmät aluemme luontokohteet. Liimanninkoskella sijaitsevat Metsähallituksen ylläpitämät katettu Puimalan taukopaikka, laavu- ja nuotiopaikka sekä kuivakäymälä. Kesäaikaan Isterinkosken läheisyyteen pääsee autolla. Kävelypolku johtaa joelle ja kosken voi ylittää kävelysiltaa pitkin. Kosken tuntumasta löytyy laavu, nuotiopaikka ja infotaulu. Muhos- ja Poikajokien yhtymäkohdassa sijaitsee teräväharjainen Hepoharju. Harjulla kulkee paikallisten Satulaksi kutsuma jokikanjonipolku.

Teerikankaan Mestaus-patsas on oikeushistoriallinen muistomerkki, joka on pystytetty Asianajotoimisto Kassisen toimesta vuonna 2020. Mäntyranta-Honkalan kylätoimikunta ja Muhoksen Kotiseutuyhdistys ovat pystyttäneet 1992 Tervansoutajien muistokiven Syväyksen rantaan Oulujoen vesiliikenteen muistoksi. Muistokivi löytyy Muhosjoen rannalta Laitilantien varrelta läheltä 22-valtatietä. Luontokohteista ja nähtävyyksistä on tehty oma esittelykansio.

Elinkeinot

Suuri osa kylän työikäisistä asukkaista kulkee töissä Muhoksen taajamassa, Oulussa tai lähikunnissa. Kylällämme on yrityksiä, joista suurin osa maatalouselinkeinojen harjoittajia ja koneurakotsijoita. Karjatilojen määrä on vähentynyt kymmenessä vuodessa noin puoleen (v. 2025: 7 kpl, ja hevosiloja 12). Aktiivisia peltoviljely- ja metsätiloja on noin 20 (osa on liitännäiselinkeinona tilan ulkopuolella työskenteleville).

Yritykset

Maatalousyrittäjien lisäksi alueellamme toimii mm. liikenneyrittäjiä, auto- ja konekorjaamoja, maanrakennusyrittäjiä, muurari, hieroja, rakennus- ja remontointiyrityksiä. Listaan lisätään uusia sitä mukaa kun yhteystietoja saadaan.

Yrittäjät

Allcartuning Oulu, autokorjamo: Harri Keränen, Honkalantie 182, Muhos, puh. 044-7202180

A-hierontapalvelu: Arja Lotvonen, Ilmarintie 15, Muhos, puh. 040-7636533

Hartikan Kuljetus: Tomi Hartikka, Uusikuja 10, Muhos, puh. 0400-435485

Hunajantuottaja Raimo Tervola, Torpparitie, Muhos, puh. 050-3399444

Kaivinkonetyöt: Mauri Lotvonen, Suokyläntie 71, Muhos puh. 040-5296784

Karho-ojan karjatila Oy, pihviluomuliha ja -valmisteet, verkkokauppa- ja suoramyynti: Juha Räisänen, Suokyläntie 511, Muhos, puh. 040-5454155

Kengityspalvelut R & A Juvani, hevosten kengityspalvelut: Muhosperäntie 192, Muhos, puh. 040-7390419

Tmi Koneurakointi, maatalouskoneurakointi: Heikki Isola, Lehtoseläntie 251, Muhos, puh. 040-9603371

Koneurakointi Oy, koneenkorjaus- ja kaivinkonetyöt: Tomi Hartikka, Uusikuja 10, Muhos, puh. 0400-435485

Los Coyotes, Villin Lännen kylä, virkistäytymiskeskus: Juhani ja Tuula Leinonen, Suokyläntie 749, Muhos, puh. 0400-718817

Maanrakennus Aappo Laitinen ky: Honkalan yksityistie 47, Muhos, puh. 0400-765963

Muhoksen Nurmikonepalvelu Oy, rehun teko: Juho Viitala, Suokyläntie 134, Muhos, puh. 040-1951305

Muhoksen parooni, valkosipulin kasvatus: Antti Hirvonen, Lehtoseläntie, Muhos, puh. 050-5926260

Muurari: Eero Suojoki, Suokyläntie 149, Muhos puh. 0500-281994

NeoMaster Oy, IT-konsultointi ja IT-palvelut: Janne Lusua, Tupalantie 10, Muhos, puh. 040-7359075

Pintaplus oy, rakennuspalvelu: V. Palkki, L. Kylmänen, Lehtoseläntie 104, puh. 040-7355249, 040-7355242

Puustia Oy, rakennus- ja remontointityöt: Matti Räisänen, Raivontie 51, Muhos, puh. 050-5167225

Sipolan Klapit, Polttopuut ja kuljetus, maatalouslomitus ja -urakointi: Jarno Tihinen, Sipolantie 25, Muhos, puh. 040-7297138

Viljan kuivatusta ja rahtipuuntia: Mika Pohjola, Laitilankuja 24, Muhos, puh. 0400-581534

Villapirta, neuleita: Eila Volotinen, Autioniementie 110, Muhos, puh. 0400-773404

Järjestöt ja Yhdistykset

Itä-Muhoksen alueella toimii useita järjestöjä Mäntyranta-Honkalan kyläyhdistyksen lisäksi. Muita toimijoita ovat: 4H-Muhos, MLL-Muhos, SPR-Oulujoki, Vapaaehtoinen Pelastuspalvelu -ryhmä, Muhoksen kalastuskunta, Muhoksen Virkistyskalastajat ja Muhoksen Maamiesseura. Metsästysseurat: Muhoksen Metsänkulkijat ry, Suokylän Eräpojat ja Päijänteiden riistansuojelijat. Oulujokilaakson Kennelkerho ja Laitasaaren Veto järjestävät liikunnallista toimintaa sekä LionsClub-Muhos pieniä talkoita yhteistyössä kyläyhdistyksen kanssa.

Historian kuvaus

Kylämme synnystä ei ole tarkkaa tietoa, mutta 1700-luvulla on täällä ollut jo selvä kylä, jonka nimeltä mainittuja asukkaita menehtyi paljon Ison vihan aikoihin. Maanviljelyn lisäksi kylän muodostumiseen ja elämään on vaikuttanut vuosisata sitten tervan kuljetus. Muhosjoen rannassa, Syväyksen kohdalla on Tervansoutajien muistokivi (pystytetty v. 1992). Oulujoen tervankuljetus ja koskenlaskuperinne kukoisti 1900-luvun alussa. Tervansoutajien paluureitti kulki Muhosjokea pitkin sauvoen vastavirtaan. Syväyksen kohdalla veneet hinattiin maihin ja kuljetettiin hevoskärryillä aina Sotkajärvelle, jossa ne laskettiin jälleen Oulujoelle. Tervan kuljetus, sekä koskenlasku loppuivat Oulujoella ja Muhosjoella v. 1944 voimalaitos-rakentamisen myötä.

Hyrkkäänmäellä on ollut rautatiepysäkki, joka oli ahkerassa käytössä ennen henkilöautojen yleistymistä. Vieläkin lättähattujuna voi pysähtyä entisellä asemalla tarvittaessa. Suokylän perällä sijaitsevasta Hirsijärven entisestä kylästä pysyvät asukkaat muuttivat pois 1980-luvulla. Hirsijärven kylästä on tehty kyläkirja.

Valtatie 22 (Oulu-Kajaani -valtatie) uusittiin kylämme kohdalla v. 1969. Valaistus Valtatie 22:n varteen saatiin 1990-luvulla. Kevyenliikenteen silta Suokylästä Muhosjoen yli Mäntyrannalle saatiin 80-luvun puolivälissä. Liikuntasali valmistui Mäntyrannalle v. 1997. Kylän asukkaat tekivät kolmen vuoden ajan tuhansia talkootyötunteja ja lahjoittivat puutavaraa salin rakennustarpeiksi. Talkoita tehtiin kunnan valvonnassa, ja kunta sai näin lahjaksi ja kalustettavaksi uuden liikuntasalin.

Kylällämme on toiminut 2 koulua n. 100 vuoden ajan. Mäntyrannan koulu lakkautettiin v. 2008, mutta liikuntasali on kunnan palvelutuotannossa. Kyläkauppa/kioski Hyrkkäällä sulki ovensa 2000-luvun alussa. Kyläyhdistys hankki jääkiekkokaukalon v. 2011 Mäntyrannan pihapiiriin. Kylän talkootyön ja Jomma ry:n avustuksen turvin 1,5 km pitkä valaistu kuntorata valmistui v. 2013. Frisbeegolf -rata, joka on tehty Leader-hankkeen avustuksella, valmistui 2019. Kylän asukkaiden vastustuksesta huolimatta, Honkalan koulu lakkautettiin v. 2014.

Nykytilan kuvaus

Mäntyranta-Honkalan kylän hyvä sijainti lähellä Oulua (n. 40 km) ja houkuttelevat maalaismaisemat ovat pitäneet kylämme elinvoimaisena. Vireää kylätoimintaa, maaseutua ja luontoa arvostavat perheet, rakentavat mielellään Itä-Muhoksen alueelle. Mäntyrannan liikuntasali on kylämme tärkein kokoontumispaikka ja sen säilyminen kuntalaisten käytössä on välttämätöntä. Uudet suurhankkeet Muhoksen kunnan alueella tuovat uusia, positiivisia näkymiä ja mahdollisuuksia palveluille. Kevyenliikenteen väylän rakentaminen VT 22:n varteen on vielä keskeneräinen.

Repokankaan uimapaikan vesi on laadukasta pohjavettä ja se on suosittu virkistyspaikka kesäisin. Rokua Geopark-alueen upeat luontokohteet alueellamme ovat: (Metsähallituksen omistamat) Isterinkoski Muhosperässä ja Liimanninkoski Suokylässä.

Tavoitteet ja toimenpiteet

Ennen kyläsuunnitelman aloittamista, kyläyhdistys järjesti kyläkyselyn 2024. Kylätiedotteen mukana jaettiin jokaiseen talouteen kyselylomake, johon vastaamalla tiedusteltiin asukkaiden

tarpeita ja toiveita kylämme kehittämiseksi. Vastauksia tuli runsaasti. M-H kyläyhdistyksen johtokunta linjasi tärkeimmät tavoitteet lähivuosille:

2025: Repokankaalle hyppylaituri ja nuotiopaikkojen kunnostaminen.

-Suokylän kentälle keinut.

-Frisbeegolf-rata 18-väyläiseksi, myös radan väylämerkit, -opasteet ja kartta uusitaan.

2026-2028:

-Pyytö kuntaan: Mäntyranan sali vaatii remonttia. Toiveena pieni kuntosali nykyiseen katsomoon. Mäntyranan luistelukaukalon kunnostaminen, toivottu myös napakelkkaa ja luistinrataa talveksi.

-Luontokohteet paremmin savutettavaksi: Poikajoki-Satula-kanjoni; reittimerkinnät, opasteet, 2 joen ylityssiltaa (vaatii maanomistajien hyväksynnän). Autolla pääsy lähemmäksi harjaa.

-Mäntyranan kentän leikkivälineiden uusiminen.

Toimenpiteet

Kyläyhdistyksen pyrkimyksenä on asukkaiden hyvinvoinnin ja asumisviihtyvyyden parantaminen, sekä kunnallisten palveluiden turvaaminen. Yhdistyksemme pyrkii järjestämään tapahtumia, jotka lisäävät yhteisöllisyyttä ja yhteistyötä kunnan sekä muiden yhdistysten ja toimijoiden kanssa. Kyläyhdistys lähettää tarvittaessa lausuntoja Muhoksen kuntaan, sekä muille tahoille, tavoitteiden saavuttamiseksi. Tarvittaessa pidetään kyläiltoja, varsinaisten vuosikokousten lisäksi.

Seuranta

Uusi kyläkysely tulisi järjestää 3-4:n vuoden kuluttua. Kotisivujen www.ita-muhos.com sisällön tarkastelu ja suorat palautteet kyläyhdistyksen johtokunnan jäsenille.

Nelikenttäanalyysi

Vahvuudet

- luonnonvarat ja maaseutu
- vakaa väestönkasvu
- valokuituyhteys
- liikuntasali
- luontokohteet ja nähtävyydet
- hyvä sijainti Valtatie 22:n varrella

Mahdollisuudet

- uudet asukkaat ja uudet ideat
- tapahtumat
- harrastustoiminnan kehittäminen
- luontomatkailu ja Rokua Geopark-alue
- elinkeinojen kehittäminen
- uudet suurhankkeet kunnan alueella

Heikkoudet

- pyörätien keskeneräisyys Valtatie 22:n varrelta
- ei kauppaa
- ei siirtoviemäriä
- lähin koulu kirkonkylällä
- lasten päiväkoti puuttuu
- sivuteiden huono kunto

Uhat

- Muhoksen kunnan vähäinen panostus
- vapaaehtoisten väsyminen puurtamiseen
- asukkaiden passivoituminen ja valmiin odottelu